

Årsrapport

for CVR-nr. 16 28 71 80

2023

Indeholdende årsberetninger for:

Indhold

Virksomhedsoplysninger	2
1. Påtegning	3
1.1. Ledespåtegning FMN (husk evt. nye §)	3
1.2. Påtegning FMN	4
2. Beretning	6
2.1. Formål og hovedopgaver FMN tekst	6
2.2. Årets økonomiske resultat Teksten skrives af FMN	10
2.4 Målrapportering	16
2.5 Forventningerne til det kommende år FMN	17
3. Regnskab	18
3.1. Anvendt regnskabspraksis	18
3.2. Resultatopgørelse	20
3.2.1 Omregningstabel	21
3.3. Balance	22
3.7 Bevillingsregnskab	23
4. Bilag til regnskabet	25
4.1. Noter til balancen	25
4.4 Gebyrfinansieret virksomhed	30
4.5 Tilskudsfinansierede aktiviteter	30
4.7 IT-omkostninger FMN/KAKI skal levere input	30

Virksomhedsoplysninger

Denne årsrapport omfatter de myndigheder/styrelser samt centralt styrede konti under Forsvarsministeriet, der er en del af CVR-nr. 16 28 71 80.

Styrelser/myndigheder	Forsvarskommandoen Hjemmeværnet Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse Forsvarsministeriets Personalestyrelse Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse
Revision	Rigsrevisionen Landgreven 4 1301 København K
Advokat	Kammeradvokaten Vester Farimagsgade 23 1606 København V
Banker	Danske Bank Holmens Kanal 2-12 1090 København K Statens Koncern Betalinger Girostrøget 1 0800 Høje Taastrup

1. Påtegning

1.1. Ledelsespåtegning

Årsrapporten er aflagt i henhold til bekendtgørelse nr. 116 af 19. februar 2018 om statens regnskabsvæsen.

Der blev den 1. oktober 2014 oprettet fem myndigheder/styrelser under Forsvarsministeriets departement: Forsvarskommandoen, Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse og Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse.

De fem myndigheder/styrelser og Hjemmeværnet indgår i den samme balance, og der afgives derfor et samlet omkostningsregnskab.

Årsrapporten omfatter nedenstående hovedkonti på finansloven, herunder de regnskabsmæssige forklaringer som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for finansåret 2023:

§ 12.11.02	Generelle puljer og reserver
§ 12.11.03	Reserve til initiativer vedr. Nationalt kompromis
§ 12.11.04	Refusioner fra Den Europæiske Fredsfacilitet
§ 12.12.01	Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Egen virksomhed
§ 12.12.02	Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Funktionel virksomhed
§ 12.12.03	Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Centralt Styrede enheder
§ 12.12.04	Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Arbejdsskadeerstatninger mv.
§ 12.12.05	Veterancerter
§ 12.12.10	Erstatning mv. til tidligere udsendte soldater m.fl.
§ 12.13.01	Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse
§ 12.13.02	Materieldrift
§ 12.13.03	Kapacitetsplan it
§ 12.13.04	Materielanskaffelser
§ 12.13.05	Tilskud til indsatser i Ukraine mv.
§ 12.14.01	Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
§ 12.14.02	Etablissemmentsdrift og bygningsvedligeholdelse
§ 12.14.03	Bygge- og anlægsarbejder
§ 12.14.04	Provenu ved afhændelse af ejendomme
§ 12.14.05	Oprydning efter tidligere amerikansk militær tilstedeværelse i Grønland
§ 12.15.01	Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse
§ 12.23.01	Forsvarsstaben
§ 12.23.02	Hæren
§ 12.23.03	Søværnet
§ 12.23.04	Flyvevåbnet
§ 12.23.05	Arktisk Kommando
§ 12.23.06	Specialoperationskommandoen
§ 12.23.07	Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste
§ 12.23.20	Forsvarsakademiet
§ 12.23.21	Forsvarets Sanitetskommando
§ 12.23.50	Administrative bøder
§ 12.24.01	Hjemmeværnet
§ 12.28.01	Særlige udgifter vedr. EU
§ 12.29.01	Bidrag til NATO's militære driftsbudgetter mv.

§ 12.29.11	Bidrag til internationalt finansieret NATO-investeringsprogram
§ 12.29.12	Risikopræmie vedr. kapitalindskud til NATO innovationsfond
§ 12.29.13	Internationalt finansieret NATO-investeringsprogram
§ 12.29.15	Nationalt finansieret NATO-investeringsprogram

1.2. Påtegning

Det tilkendegives hermed:

- at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målopstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende,
- at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, og
- at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

Der henvises endvidere til følgende myndigheder/styrelsers årsberetninger:

- Forsvarskommandoen
- Hjemmeværnskommandoen
- Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse
- Forsvarsministeriets Personalestyrelse
- Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
- Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse,

som indeholder beretning, målrapportering og ledelseserklæring.

Det bemærkes i forhold til hovedkonti: § 12.11.02 Generelle puljer og reserver, § 12.11.03 Reserve til initiativer vedr. Nationalt kompromis, § 12.11.04 Refusioner fra Den Europæiske Fredsfacilitet § 12.28.01 Særlige udgifter vedr. EU, § 12.29.01 Bidrag til NATO's militære driftsbudgetter mv., § 12.29.11 Bidrag til internationalt finansieret NATO-investeringsprogram og § 12.29.12 Risikopræmie vedr. kapitalindskud til NATO innovationsfond, at disse konti ansvarsmæssigt hører under Forsvarsministeriets departement. Derudover skal det bemærkes, at § 12.29.13 Internationalt finansieret NATO-investeringsprogram og § 12.29.15 Nationalt finansieret NATO-investeringsprogram hører under Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse.

Ledelsen er ikke bekendt med, at årsrapporten indeholder andre usikkerheder, fejlinformationer eller udeladelser, herunder tilkendegives, at målopstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende. Det er ledelsens opfattelse, at virksomhedens regnskab for 2023 er retvisende, dvs. uden væsentlige fejl og mangler.

København, den 22. marts 2024

København, den 22. marts 2024

Peter Thiesen

Fg. Direktør Peter Thiesen

Departementschef Pernille Vedsgaard Langeberg

2. Beretning

2.1. Formål og hovedopgaver

Forsvarskommandoen, Hjemmeværnet, Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse og Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse indgår i virksomheden 'Forsvarskommandoen' med CVR-nr. 16287180 under Forsvarsministeriet. Myndighederne/styrelserne løser nationale og internationale opgaver, som bidrager til Danmarks sikkerhed, interesser og borgernes tryghed. Opgaverne omfatter bl.a. bidrag til internationale operationer, hævvelse af suverænitet, deltagelse i internationalt sikkerhedssamarbejde, støtte til samfundet, bl.a. i form af overvågning af skibstrafik og havmiljø, redningstjeneste, hjælp til politiet og redningsberedskabet samt cybersikkerhed.

Forsvarskommandoen, Hjemmeværnet, Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse samt Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse udarbejder hver en årsberetning, der sammen med det finansielle regnskab for de centralt styrede konti indgår som bilag til denne årsrapport.

I den enkelte styrelses årsberetning indgår styrelsens beretning, afrapportering på årets faglige resultater samt det udgiftsbaserede driftsregnskab for de bevillinger, som styrelsen er ansvarlig for. Det finansielle regnskab indeholder det udgiftsbaserede driftsregnskab for de bevillinger, som er en del af regnskabet for CVR-nr. 16 28 71 80, og hvor den konkrete opfølgning og styring varetages centralt af Center for Strategi, Økonomi og Styring i Forsvarsministeriets departement.

Koncernfælles mission og vision

Forsvarsministeriets koncern har en koncernfælles mission og vision, der definerer de fælles overordnede opgaver og formål for koncernen.

Mission:

Sammen arbejder vi for Danmarks sikkerhed, interesser og borgernes tryghed.

Vision:

- Vi driver og udvikler opgaveløsningen, så vi får mest mulig effekt ud af de ressourcer, vi sammen råder over.
- Vi er en professionel og bredt anerkendt samarbejdspartner.
- Vi skaber fælles handlekraft gennem loyal og tillidsfuldt samarbejde.

Forsvarsministeriets koncern har derudover koncernfælles strategiske pejlemærker, der i 2023 udgjorde følgende.

Forberede en stærk implementering af nyt forsvarsforlig

Vi vil skabe et stærkt grundlag for implementering af det kommende forlig. Det gør vi gennem tillidsfuldt samarbejde i en fælles retning, herunder i det forligsforberedende arbejde. Det gør vi også ved at udarbejde realistiske planer med en klar rolle- og ansvarsfordeling, ved en god og prioriteret opgaveløsning samt gennem en effektiv og transparent styring, eksempelvis når vi løfter opgaver, der kræver tværgående synkronisering.

Med et historisk løft af Forsvaret skal vi samtidig sikre, at vi har den nødvendige produktionskapacitet og den rette bemanning, som understøtter eksekveringen af forligsrelaterede opgaver. Endelig sikrer vi et stærkt grundlag for det nye forsvarsforlig ved at afslutte det nuværende forlig tilfredsstillende.

En stærk forvaltningskultur

Vi bidrager til, at ministerområdet i alle henseender praktiserer en stærk forvaltningskultur. Når vi udviser sikker dømmekraft og står vagt om god offentlig administration, styrker vi tilliden til vores arbejde. Det kræver også, at vi løbende udvikler vores opgaveløsning på baggrund af nye indsigter mv.

En god (digital) sikkerhedskultur

Vi er bevidste om, at fremmede staters efterretningstjenester ønsker at få adgang til klassificerede og beskyttelsesværdige informationer, der kan skade Danmarks og vores samarbejdspartneres sikkerhed og handlefrihed. Vi er bevidste om, at ansatte i forsvaret løbende indgår som mål i fremmede staters efterretningsevne. Vi vil derfor arbejde for at fremme en kultur, hvor der i endnu højere grad værnes om klassificerede og beskyttelsesværdige oplysninger samt vores adgang hertil. Vi vil ligeledes arbejde for, at den enkelte medarbejder/frivillige er bevidst om, at fremmede efterretningstjenester udviser særlig interesse for personer med tilknytning til forsvaret.

Derudover har nogle af styrelsernes styrelsesspecifikke pejlemærker. Disse fremgår af de respektive styrelseres mål- og resultatplan for 2023.

Tabel 2.1.1a / Virksomhedens hovedkonti

Hovedkonti	Navn	Bevillingstype
§ 12.11.02	Generelle puljer og reserver	Drift
§ 12.11.03	Reserve til initiativer vedr. Nationalt kompromis	Anden
§ 12.11.04	Refusioner fra Den Europæiske Fredsfacilitet	Anden
§ 12.12.01	Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Egen virksomhed	Drift
§ 12.12.02	Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Funktionel virksomhed	Drift
§ 12.12.03	Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Centralt Styrede enheder	Drift
§ 12.12.04	Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Arbejdsskadeerstatninger mv.	Drift
§ 12.12.05	Veterancerter	Drift
§ 12.12.10	Erstatning mv. til tidligere udsendte soldater m.fl.	Lovbunden
§ 12.13.01	Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse	Drift
§ 12.13.02	Materieldrift	Drift
§ 12.13.03	Kapacitetsplan it	Drift
§ 12.13.04	Materielanskaffelser	Anlæg
§ 12.13.05	Tilskud til indsatser i Ukraine mv.	Anden
§ 12.14.01	Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse	Drift
§ 12.14.02	Etablisementsdrift og bygningsvedligeholdelse	Drift
§ 12.14.03	Bygge- og anlægsarbejder	Anlæg
§ 12.14.04	Provenu ved afhændelse af ejendomme	Anlæg
§ 12.14.05	Oprydning efter tidligere amerikansk militær tilstedeværelse i Grønland	Drift
§ 12.15.01	Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse	Drift
§ 12.23.01	Forsvarsstaben	Drift
§ 12.23.02	Hæren	Drift
§ 12.23.03	Søværnet	Drift
§ 12.23.04	Flyvevåbnet	Drift
§ 12.23.05	Arktisk Kommando	Drift
§ 12.23.06	Specialoperationskommandoen	Drift
§ 12.23.07	Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste	Drift
§ 12.23.20	Forsvarsakademiet	Drift
§ 12.23.21	Forsvarets Sanitetskommando	Drift
§ 12.23.50	Administrative bøder	Anden
§ 12.24.01	Hjemmeværnet	Drift
§ 12.28.01	Særlige udgifter vedr. EU	Anden
§ 12.29.01	Bidrag til NATO's militære driftsbudgetter mv.	Reservation
§ 12.29.11	Bidrag til internationalt finansieret NATO-investeringsprogram	Reservation
§ 12.29.12	Risikopræmie vedr. kapitalindskud til NATO innovationsfond	Reservation
§ 12.29.13	Internationalt finansieret NATO-investeringsprogram	Anlæg
§ 12.29.15	Nationalt finansieret NATO-investeringsprogram	Anlæg

Tabel 2.1.1b / Virksomhedens hovedkonti (mio. kr.)

		Bevilling (FL+TB)	Regnskab	Overført overskud Ultimo
Drift	Udgifter	27.216,4	27.772,1	511,3
	Indtægter	-1.279,5	-1.495,1	
Administrerede ordninger	Udgifter	13.885,5	13.848,8	33,9
	Indtægter	-350,7	-410,3	
Anlæg	Udgifter	7.934,2	5.032,8	6.036,4
	Indtægter	-134,9	-43,6	

2.2. Årets økonomiske resultat

Det økonomiske resultat for den samlede driftsbevilling (inkl. reservationsbevillinger) for 2023 blev et merforbrug på 339,7 mio. kr. i forhold til den samlede bevilling på 26,3 mia. kr. Finansministeriet har givet tilladelse til, at der i 2023 kunne anvendes op til 500 mio. kr. af ministerområdet driftsopsparring.

I forhold til anlægsbevillingen, som ikke er underlagt udgiftsloftet¹, blev det økonomiske resultat et mindreforbrug på 2.864,8 mio. kr. for materielanskaffelser og et merforbrug på 54,7 mio. kr. for bygge- og anlægsprojekter. Samlet set blev resultatet for anlægsbevillingen et mindreforbrug på 2.810,1 mio. kr., i forhold til den samlede anlægsbevilling på 7,8 mia. kr.

Årets samlede økonomiske resultat for drifts- og anlægsbevillingerne blev et mindreforbrug på 2.470,4 mio. kr. Det samlede resultat for de udgiftsbaserede bevillinger fremgår af tabel 2.2.1.

TABEL 2.2.1. / Årets resultat (mio. kr.)

	2023
Bevilling	34.091,8
Regnskab ²	31.621,4
Årets overskud	2.470,4
Tidligere års overførte overskud ³	4.097,1
Disponibelt overskud der bortfalder	0,0
Overskud herefter til videreførelse	6.581,6

Note: Tabellen omfatter ikke §§ 12.11.03, 12.11.04, 12.13.05 og 12.28.01, der er anden bevilling, indtægter på anlægsbevillingen § 12.14.04, samt § 12.12.10, der er lovbunden bevilling og i øvrigt indgår i en selvstændig bogføringskreds 14012 uden for DeMars. Kontiene fremgår særskilt af bevillingsregnskabet i afsnit 3.7.

Sammen med tidligere års overførte overskud ultimo 2022 på 4.097,1 mio. kr. medfører mindreforbruget i 2023, at virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 ved udgangen af 2023 har et samlet akkumuleret overskud til videreførelse på 6.581,6 mio. kr., som anført i tabel 2.2.1.

Det økonomiske resultat er opnået med en generelt tilfredsstillende opgaveløsning og stor aktivitet internationalt og nationalt. Styrelsernes årsberetninger (bilagene 1-6) indeholder uddybningerne af disse økonomiske og faglige resultater for de enkelte styrelser.

Tabel 2.2.2. viser, hvordan de økonomiske hovedtal i det udgiftsbaserede regnskab er opdelt på hovedposter samt årets overskud opdelt på henholdsvis driftsbevilling og anlægsbevilling, der tilsammen viser årets overskud.

¹ Mindreforbrug ved driftsvirksomheden er under udgiftsloftet og kan kun i særlige tilfælde anvendes i efterfølgende år. Mindreforbrug på anlæg kan anvendes i efterfølgende år.

² Inkl. bevillingstekniske omflytninger.

³ Tidligere års overførte overskud indeholder fra og med 2015 også overført overskud fra Hjemmeværnet og reservationsbevillinger.

TABEL 2.2.2. / Økonomiske hovedtal (mio. kr.)

		Regnskab 2023	
Ordinære driftsindtægter (ekskl. bevillinger)		-1.300,5	
Ordinære driftsomkostninger		28.035,4	
- Heraf personaleomkostninger		11.938,6	
Andre driftsposter, netto ⁴		5.086,3	
Finansielle poster, netto		-199,7	
Ekstraordinære poster, netto		0,0	
Årets resultat (ekskl. bevillinger)		31.621,4	
	Driftsbevilling		Anlægsbevilling⁵
Indtægter	-1.495,1	Indtægter	-36,7
Udgifter	28.120,4	Udgifter	5.032,8
Årets nettoudgifter (ekskl. bevillinger)	26.625,3	Netto	4.996,1
Bevilling inkl. tillægsbevilling, netto	26.285,6	Bevilling, indtægter inkl. tillægsbevilling	-128,0
		Bevilling, udgifter inkl. tillægsbevilling	7.934,2
Årets over/underskud	-339,7		2.810,1
Til videreførelse	2.470,4		

Anmærkning: Der forekommer afrundingsdifferencer i tabellen.

Note: Tabellen omfatter ikke §§ 12.11.03, 12.11.04, 12.13.05 og 12.28.01, der er anden bevilling, indtægter på anlægsbevillingen § 12.14.04 samt § 12.12.10, der er lovbunden bevilling og i øvrigt indgår i en selvstændig bogføringskreds 14012 uden for DeMars. Kontiene fremgår særskilt af bevillingsregnskabet i afsnit 3.7.

Bevillingerne for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 er udgiftsbaserede. Årets udgiftsbaserede resultat, jf. bevillingsafregningen, kan henføres til følgende hovedkonti:

- § 12.11.02 Generelle puljer og reserver
- § 12.12.01 Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Egen virksomhed
- § 12.12.02 Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Funktionel virksomhed
- § 12.12.03 Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Centralt Styrede Enheder
- § 12.12.04 Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Arbejdsskadeerstatninger mv.
- § 12.12.05 Veterancenter
- § 12.13.01 Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse
- § 12.13.02 Materieldrift
- § 12.13.03 Kapacitetsplan it
- § 12.13.04 Materielanskaffelser
- § 12.14.01 Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
- § 12.14.02 Etablissementsdrift og bygningsvedligeholdelse
- § 12.14.03 Bygge- og anlægsarbejder

⁴ Inkl. bevillingstekniske omflytninger.

⁵ Inkl. bevillingstekniske omflytninger.

- § 12.14.04 Provenu ved afhændelse af ejendomme
- § 12.14.05 Oprydning efter tidligere amerikansk militær tilstedeværelse i Grønland
- § 12.15.01 Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse
- § 12.23.01 Forsvarsstaben
- § 12.23.02 Hæren
- § 12.23.03 Søværnet
- § 12.23.04 Flyvevåbnet
- § 12.23.05 Arktisk kommando
- § 12.23.06 Specialoperationskommandoen
- § 12.23.07 Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste
- § 12.23.20 Forsvarsakademiet
- § 12.23.21 Forsvarets Sanitetskommando
- § 12.24.01 Hjemmeværnet
- § 12.29.01 Bidrag til NATO's militære driftsbudgetter mv.
- § 12.29.11 Bidrag til internationalt finansieret NATO-investeringsprogram
- § 12.29.12 Risikopræmie vedr. kapitalindskud til NATO innovationsfond
- § 12.29.13 Internationalt finansieret NATO-investeringsprogram
- § 12.29.15 Nationalt finansieret NATO-investeringsprogram

Status pr. 31. december 2023

Tabel 2.2.3. viser aktiverne og passiverne for CVR-nr. 16 28 71 80.

Aktiverne består bl.a. af færdiggjorte udviklingsprojekter, grunde, bygninger, materiel, it-udstyr, varelagre og likvide beholdninger. Passiverne viser bl.a. egenkapital, skyldige feriepenge, leverandørgæld og hensættelser.

TABEL 2.2.3. / Status pr. 31. december 2023 (mio. kr.)

Balance	31. december 2023	31. december 2022
Anlægsaktiver i alt	44.297,3	42.233,2
Heraf immaterielle anlægsaktiver	1.634,0	1.250,9
Heraf materielle anlægsaktiver	42.663,3	40.982,3
Omsætningsaktiver i alt	26.598,6	17.683,5
Aktiver i alt	70.895,9	59.916,7
Egenkapital	55.062,7	47.576,1
Hensatte forpligtelser og donationer	8.037,3	7.424,2
Øvrige forpligtelser	7.795,9	4.916,4
Passiver i alt	70.895,9	59.916,7

I løbet af 2023 har der været en stigning i værdien af anlægsaktiverne fra 42,2 mia. kr. til 44,3 mia. kr., som følge af at periodens af- og nedskrivninger og afhændelser har været mindre end periodens anskaffelser.

Værdien af omsætningsaktiverne er steget fra 17,7 mia. kr. til 26,6 mia. kr. Dette skyldes primært en stigning i de likvide beholdninger.

Hensatte forpligtelser og donationer er i perioden steget fra 7,4 mia. kr. til 8,0 mia. kr. Ændringen skyldes hovedsagelig en stigning i forpligtelserne vedrørende arbejdsskadeerstatninger på 0,4 mia. kr., en stigning 0,1 mia. kr. vedrørende miljøforpligtelser samt en stigning på 0,1 mia. kr. vedrørende engangsvederlag. Hensatte forpligtelser vedrørende arbejdsskader som følge af fx posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD) opnået i forbindelse med internationale operationer og erstatninger udgør pr. 31. december 2023 i alt 6,2 mia. kr.

Supplerende forklaringer*Projekt Styrket Økonomisk Kontrolmiljø for Indkøb (SØKI)*

Forsvarsministeriet har i 2023 arbejdet på at udvikle og modne det interne finansielle kontrolmiljø på indkøbs- og betalingsområdet, både ift. selve forretningsprocessernes anvendelse og den bredere systemunderstøttelse. Et væsentligt element har været at arbejde med at videreudvikle kontrolmiljøet for indkøbsprocessen med indkøbsordre og flytte indkøbsvolumen ind på indkøbsprocessen med indkøbsordre. Tiltagene og den videre udvikling ses videreført af den procesansvarlige styrelse, FMI, i 2024. Systemunderstøttelsen ses videreudviklet ved to initiativer: Projekt systemunderstøttet prokura, der har til formål at styrke prokuraoverholdelsen på ministerområdet med fokus på dokumentation og øget automatisering. På sigt tiltænkes projektet at bidrage til en mere effektiv indkøbsproces med indkøbsordre og en højere grad af sikkerhed for kontrollernes gennemførelse i processen. Projekt systemunderstøttet kontrolmiljø, der skal lede til, at risiko- og kontrolstyringsprocesserne i det interne finansielle kontrolmiljø understøttes systemmæssigt, mhp. at opnå et bedre styringsgrundlag for kontrolmiljøet og bedre at understøtte forsvarslinjernes arbejde.

Arbejdsskadeerstatninger

På balancetidspunktet henstår der 202 anmeldte, men ikke afgjorte sager om arbejdsskadeerstatninger ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Såfremt anerkendelsesgraden efter Lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion (særloven) følger de forudgående års profilberegninger, kan eventualforpligtelsen opgøres til 0,4 mia. kr.

Som konsekvens af, at der på balancetidspunktet henstår 202 sager om arbejdsskadeerstatninger ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, er det forventningen, at der også i de kommende år vil komme udgifter til skader påført i forbindelse med internationale operationer og erstatninger for sådanne skader. Forsvaret vurderer, at der forventeligt anmeldes 100 erstatningssager pr. år.

F-35A Joint Strike Fighter-kampfly

Status ultimo 2023 er, at Danmark har seks fly i uddannelsesstrukturen på Luke Air Force Base og fire fly ved Fighter Wing i Skrydstrup. Supplerende til de seks fly der er leveret tidligere år, er der således blevet leveret fire fly til Danmark i løbet af 2023.

Det var oprindeligt planen at ét af de fire nye fly skulle supplere den danske uddannelsesstruktur på Luke Air Force Base i Arizona, mens de øvrige tre fly skulle tilgå Fighter Wing Skrydstrup. Imidlertid er den teknologiske opdatering "Technology Refresh 3" af den globale F-35 flyflåde blevet forsinket som følge af udfordringer i udviklingen og test af flyets software.

Som følge af dette er det besluttet at hjemtage det syvende danske fly, der oprindeligt var planlagt placeret på Luke Air Force Base. Hjemtagelsen er sket for at sikre rådighed over så mange fly som muligt i hjemlig struktur mhp. opbygning af den operative kapacitet i Danmark. Trods den nævnte forsinkelse i leveringen af det 7. fly har de danske fly i USA produceret det nødvendige antal flyvetimer til understøttelse af træningen af de danske piloter.

Der er igangsat et arbejde med at håndtere konsekvenserne af Technology Refresh 3 forsinkelsen. I dansk regi overvejes det blandt andet hjemtage yderligere F-35 fly i Technology Refresh 2 konfiguration fra det fælles Pilot Training Centre på Luke Air Force Base.

24 af de 27 kommende, danske F-35 kampfly er nu kontraheret, mens der er indgået produktionsforberedende kontrakter for de sidste tre fly. Derudover har yderligere kontraktindgåelser fundet sted på varierende ydelser og supplerende udstyr.

De samlede forventede udgifter til fly og tilhørende udstyr har det seneste år været opadgående. De forventede udgifter er dog fortsat mindre, end hvad der blev forudset ved begyndelse af anskaffelsen. Stigningen skyldes blandt andet, at prisen er blevet opjusteret for de fly, der bliver leveret i de kommende år. De stigende priser skyldes bl.a. inflation, øgede lønudgifter og højere priser på rå- og inputvarer.

Med afsæt i bl.a. erfaringer fra andre lande er anvendelsen af eksternt støttepersonel og instruktører det seneste år blevet udvidet. Dette sker med henblik på at tilsikre at personalet på Fighterwing opnår oplæring i arbejdsopgaver, der kræver indsigt i – og erfaring med F-35 konceptet.

Derudover er den økonomiske ramme for de fællesfinansierede områder i F-35 programmet kommet under øget pres. Der forventes således fremadrettet at være øgede udgifter på det fællesfinansierede område i forhold til tidligere forventninger.

F-35 Campus Skrydstrup er blevet overdraget til operativ brug den 1. september 2023. Der er fortsat bygningsarbejder på F-35 Campus – men disse er ikke forhindrende for den indledende daglige drift. Det udestående arbejde forventes afsluttet i foråret 2024.

Det er fortsat vurderingen at den samlede kampflyanskaffelse vil kunne holdes inden for den samlede kampflyøkonomi på ca. 20 mia. kr. (2015-pl) i medfør af den politiske aftale af juni 2016 om anskaffelse af nye kampfly.

PFAS / Forsvarsministeriets myndighedsområde

Forsvarsministeriet tager risikoen for PFAS-forurening på Forsvarets arealer meget alvorlig. Som lodsejer gennemfører Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse frivillige miljøundersøgelser af tidligere og nuværende brandøvelsespladser. Resultaterne deles med relevante tilsynsmyndigheder, som Ejendomsstyrelsen har et godt og tillidsfuldt samarbejde med. De frivillige miljøundersøgelser har et større og dybere indhold, end de administrative V-1 kortlægninger, som Forsvarsministeriet er pålagt at gennemføre.

Forsvarsministeriet arbejder ud fra en samlet plan for kortlægning og undersøgelse af brandøvelsespladserne. Tilgangen er at prioritere de brandøvelsespladser, hvor der er eller har været den største aktivitet og dermed også den største risiko for forurening. Hvis der ikke er hjemmel i jordforureningsloven eller miljøbeskyttelsesloven til, at kommunerne kan give Forsvarsministeriet et undersøgelses- og/eller oprensningsspåbud, overgår opgaven med undersøgelser og oprydning til "den offentlige indsats", der jf. jordforureningsloven udføres af regionerne.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har tilsvarende gennemført PFAS-screeninger af bortforpagtede arealer til afgræsning og høslæt og indhentet Fødevarestyrelsens vurdering af resultaterne.

Erfaringerne med afværge- og oprensningsteknikker på PFAS-forureninger er både nationalt og internationalt meget begrænsede. I 2021 tilbød Forsvarsministeriet derfor at stille arealer til rådighed for afprøvning af netop afværge- og oprensningsteknikker. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse indgår således gerne i dialog med miljømyndigheder og branchen om erfaringer og muligheder. Forsvarsministeriet har tilsvarende besluttet at iværksætte et pilotprojekt i 2024 til test af afværgemetoder over for PFAS-forureninger i grundvand. Erfaringerne med pilotprojektet vil tilsvarende blive delt med relevante interessenter.

Ukrainerelaterede aktiviteter og refusioner⁶

I forbindelse med aftale mellem den daværende S-regering, V, SF, RV og K om nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik af 6. marts 2022 blev der afsat en reserve på 3,5 mia. kr. årligt i 2022 og 2023 som følge af Ruslands invasion af Ukraine. I 2023 er der disponeret ca. 2,7 mia. kr. af denne reserve til en række formål inden for Forsvarsministeriets område, herunder donationer, forhøjede beredskaber, bataljonsbidrag mv. Herudover indgik regeringen sammen med et bredt flertal af Folketingets partier en aftale af 15. marts 2023 om etablering af en Ukrainefond, som efterfølgende er blevet forøget ved yderligere politiske aftaler i henholdsvis juni og november måned. Forsvarsministeriet har således i 2023 afholdt udgifter for 15,2 mia. kr. til formål inden for Ukraine-fonden, herunder markante finansielle donationer. Forsvarsministeriet fortsætter det store arbejde med donationer i 2024, herunder F-16 donationen til Ukraine.

Der er søgt om refusioner i EU-regi for en række donationer til Ukraine. I 2023 har Forsvarsministeriet modtaget refusioner for ca. 107 mio. kr., som er anvendt til nye donationer. Forsvarsministeriet har fået tilsagn om yderligere refusioner, der forventes at tilgå Forsvarsministeriet løbende i perioden 2024-2027.

Sammenhæng mellem det omkostnings- og udgiftsbaserede resultat

Tabel 2.2.4. viser en sammenligning mellem det omkostningsbaserede og det udgiftsbaserede resultat for 2023.

TABEL 2.2.4. / Årets samlede resultat 2023 (mio. kr.)

	Omkostningsbaseret	Udgiftsbaseret
Ordinære driftsindtægter	-1.300,5	-1.300,5
Ordinære driftsomkostninger	28.817,7	28.035,4

⁶ Finansielle donationer på ca. 13,1 mia.kr. i 2023 fremgår af tabel 3.2 'Resultatopgørelse' under andre ordinære driftsomkostninger.

Heraf personaleomkostninger	12.105,5	11.938,6
Andre driftsposter, netto	550,9	5.086,3
Finansielle poster, netto	-199,7	-199,7
Årets resultat, ekskl. Bevilling	27.868,4	31.621,4
Årets samlede nettobevilling		34.091,8
Årets likvide mindreforbrug		2.470,4

Anmærkning: Der forekommer afrundingsdifferencer i tabellen.

Note: Tabellen omfatter ikke §§ 12.11.03, 12.11.04, 12.13.05 og 12.28.01, der er anden bevilling, indtægter på anlægsbevillingen § 12.14.04 samt § 12.12.10, der er lovbunden bevilling og i øvrigt indgår i en selvstændig bogføringskreds 14012 uden for DeMars.

Årets faglige resultat

I 2023 har Forsvarskommandoen, Hjemmeværnet, Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse og Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse hver haft en mål- og resultatplan. Mål- og resultatplanerne definerer styrelsernes strategiske pejlemærker samt konkrete mål for 2023.

Årets faglige resultater viser, at styrelserne under CVR-nr. 16 28 71 80 samlet har vurderet 33 af ud af 47 mål som værende tilfredsstillende i deres mål- og resultatplaner. En uddybende gennemgang af målrapporteringen fremgår af afsnit 2. i styrelsernes årsberetninger (bilagene 1-6), herunder uddybende analyser af udvalgte mål.

Årets faglige resultat fremgår af tabel 2.4.

TABEL 2.4 / Årets faglige resultat

Styrelse	Mål	Tilfredsstillende	Mindre tilfredsstillende
Forsvarskommandoen	7	5	2
Hjemmeværnet	6	3	3
Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse	9	5	4
Forsvarsministeriets Personalestyrelse	8	5	3
Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse	9	7	2
Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse	8	8	0
I alt	47	33	14

2.4 Målrapportering

Målrapporteringens 1. del – oversigt

For oversigt over målrapporteringen for styrelser inden for CVR-nr. 16 28 71 80 henvises til afsnit 2.4. i styrelsernes årsberetninger (bilagene 1-6).

Målrapporteringens 2. del – uddybende analyse og vurderinger

For uddybende analyser og vurderinger af målopfyldelsen for de enkelte styrelser henvises til afsnit 2.4. i styrelsernes årsberetninger (bilagene 1-6).

2.5 Forventningerne til det kommende år

Styrelsernes forventninger til det kommende år fremgår af afsnit 2.5. i bilagene 1-6.

3. Regnskab

Virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 modtager udgiftsbaserede bevillinger, der i 2023 udgjorde 47,3 mia. kr. for samtlige hovedkonti.

Årets resultat i resultatopgørelsen og balancen nedenfor er opstillet efter omkostningsbaserede principper.

3.1. Anvendt regnskabspraksis

Generelt

De udarbejdede regnskaber for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 er aflagt i overensstemmelse med bestemmelserne i regnskabsbekendtgørelsen, finansloven samt de nærmere retningslinjer i Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning (ØAV), dog med enkelte undtagelser som angivet nedenfor.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Samtlige af de hovedkonti, som virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 er ansvarlig for, er udgiftsbaserede. Alle virksomhedens bevillinger er således udgiftsbaserede.

Regnskabsaflæggelsen omfatter dels et omkostningsbaseret årsregnskab bestående af en resultatopgørelse og balance, jf. afsnit 3.2. og 3.3., dels et udgiftsbaseret bevillingsregnskab (SKS-regnskab), der består af en udgiftsbaseret resultatopgørelse, jf. afsnit 3.7.

I forhold til opgørelsen af generelle fællesomkostninger henvises der til virksomhedens regnskabsinstruks.

Om den anvendte regnskabspraksis vedrørende henholdsvis årsregnskabet og bevillingsregnskabet kan i øvrigt oplyses følgende:

Årsregnskab (omkostningsbaseret)

Årsregnskabet, der fremgår af afsnit 3.2. og 3.3., er udarbejdet i overensstemmelse med statens omkostningsbaserede regnskabsprincipper og omfatter samtlige de hovedkonti, som virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 er ansvarlig for, jf. ledelsespåtegningen.

Finansministeriets retningslinjer foreskriver en bagatelgrænse for aktivering af produktionsanlæg og maskiner, transportmateriel, inventar og it-udstyr på kr. 50.000. Efter godkendelse fra Økonostyrelsen anvender virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 kr. 100.000 som bagatelgrænse. Denne grænse er begrundet dels i virksomhedens store mængder af aktiver under kr. 100.000, hvor registrering som anlæg vil være ressourcekrævende, og dels i det forhold at værdien af disse aktiver ikke er væsentlig i forhold til virksomhedens samlede værdi af anlægsaktiver.

Bevillingsregnskab (udgiftsbaseret)

Bevillingsregnskabet for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80, der fremgår af afsnit 3.7., er udarbejdet i overensstemmelse med statens udgiftsbaserede regnskabsprincipper, idet alle bevillinger er udgiftsbaserede. De nævnte principper fraviges dog på et enkelt område, idet forskudsbetalinger til leverandører vedrørende levering af materiel mv. vedrørende flerårige kontrakter indregnes og udgiftsføres i bevillingsregnskabet på betalingstidspunktet i henhold til tekstanmærkning på finansloven.

Bevillingsregnskabet omfatter samtlige de hovedkonti, som virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 er ansvarlig for, jf. ledelsespåtegningen.

Omregningstabel

Forskellen mellem det omkostningsbaserede og det udgiftsbaserede regnskab fremgår af afsnit 3.2.1

3.2. Resultatopgørelse

TABEL 3.2. / Resultatopgørelse (mio. kr.)

	Note	2023	2022	Budget 2024 ⁷
Ordinære driftsindtægter, ekskl. Bevilling				
Salg af vare- og tjenesteydelser		-1.260,9	-1.266,3	
<i>Heraf internt statsligt salg</i>		-77,7	-73,7	
Tilskud til egen drift		-147,3	-31,3	
Øvrige driftsindtægter		0,0	0,0	
Gebyrer		0,0	0,0	
Ordinære driftsindtægter i alt		-1.408,2	-1.297,6	-1.571,5
Ordinære driftsomkostninger				
Ændring i lagre		3.823,4	2.468,6	
Forbrugsomkostninger:				
Husleje		122,9	112,0	
Andre forbrugsomkostninger		90,8	71,2	
Forbrugsomkostninger i alt		213,7	183,2	
Personaleomkostninger:				
Lønninger		10.874,9	10.314,8	
Pension		1.420,1	1.309,0	
Lønrefusion		-261,5	-255,0	
Andre personaleomkostninger		72,0	-16,1	
Personaleomkostninger i alt		12.105,5	11.352,7	12.901,0
Andre ordinære driftsomkostninger		23.564,3	9.938,7	22.096,9
<i>Heraf internt statsligt køb</i>		113,5	108,5	
Af- og nedskrivninger		2.320,4	2.243,4	
Ordinære driftsomkostninger i alt		42.027,3	26.186,6	34.997,9
Resultat af ordinær drift		40.619,1	24.889,0	33.424,4
Andre driftsposter:				
Andre driftsindtægter		-144,1	-148,0	-0,1
Andre driftsomkostninger		688,7	311,5	
Resultat før finansielle poster		41.163,7	25.052,5	33.424,4
Finansielle poster:				
Finansielle indtægter		-214,8	-187,9	-7,0
Finansielle udgifter		2,8	5,5	0,0
Resultat før ekstraordinære poster		40.951,7	24.870,1	33.419,3
Ekstraordinære poster:				
Ekstraordinære indtægter		0,0	0,0	
Ekstraordinære udgifter		0,0	0,0	
Omkostningsbaseret resultat i alt		40.951,7	24.870,1	33.419,3

Resultatopgørelsen for det omkostningsbaserede regnskab udviser et resultat på 41,0 mia. kr. i 2023 mod et resultat på 24,9 mia. kr. i 2022.

⁷ Budget er det udgiftsbaserede grundbudget, som er indberettet til Finansministeriet.

Resultatet af ordinær drift udgør 40,6 mia. kr. i 2023 i forhold til 24,9 mia. kr. i 2022. Afvigelsen kan primært tilskrives en stigning i posten "Andre ordinære driftsomkostninger", hvilket overvejende kan tilskrives finansielle donationer til støtte for Ukraine.

3.2.1 Omregningstabel

Omregningstabellen i tabel 3.2.1. viser omregningen af årets resultat fra omkostningsbaserede principper til udgiftsbaserede principper (årets nettoudgifter). Det fremgår af tabellen, at det omkostningsbaserede resultat for 2023 udgør 40,9 mia. kr., og at det udgiftsbaserede resultat udgør 44,7 mia. kr. Årets bevillinger indgår ikke i årets omkostningsbaserede resultat eller i årets nettoudgifter.

Nedenstående omregningstabel omfatter alle delregnskabsnumre (underkonti) for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 (bogføringskreds 14011).

TABEL 3.2.1. / Omregningstabel (mio. kr.)

	2023
Årets resultat efter omkostningsbaseret princip	40.951,7
Afskrivninger	-2.320,4
Nedskrivning	0,0
Ændring i hensættelser	-615,8
Lagerregulering	2.224,7
Forskudsbetalinger vedrørende tjeneste- og serviceydelser	41,6
Igangværende arbejder/udviklingsprojekter under opførelse	4.972,7
Regulering af personaleomkostninger (skyldige feriepenge og skyldigt overarbejde)	-112,4
Tab på debitorer	0,0
Korrektion af forskellen mellem tab/gevinst ved salg af aktiver og salgsprisen	-437,3
Årets nettoudgifter	44.704,8

Afskrivninger og nedskrivninger på i alt 2,3 mia. kr. og regulering af hensættelser på 0,6 mia. kr. indgår alene i det omkostningsbaserede regnskab.

Lagerregulering på 2,2 mia. kr. er udtryk for, at det udgiftsbaserede indkøb af lagervarer på 6,0 mia. kr. er større end det omkostningsbaserede forbrug af lagervarer på 3,8 mia. kr.

Forskudsbetalinger vedrørende tjeneste- og serviceydelser udgør netto en mindre stigning og indgår udelukkende i det udgiftsbaserede resultat.

Indkøb til igangværende arbejder for egen regning og udviklingsprojekter under opførelse udgør 5,0 mia. kr. og indgår alene i det udgiftsbaserede resultat.

Regulering af personaleomkostninger udtrykker en netto stigning i forpligtelser til feriepenge og overarbejde mv.

Korrektion af forskellen mellem de omkostningsbaserede tab og gevinster ved salg af aktiver og den udgiftsbaserede salgspris ved salg af anlæg udgør en nettoindtægt.

3.3. Balance

TABEL 3.3. / Balance (mio. kr.)

Aktiver	Note	Ultimo 2023	Ultimo 2022	Passiver	Note	Ultimo 2023	Ultimo 2022
Anlægsaktiver							
Immaterielle anlægsaktiver							
Færdiggjorte udviklingsprojekter		72,6	68,6				
Erhvervede koncessioner, patenter mv.		627,4	343,3				
Udviklingsprojekter under opførelse		934,0	839,0				
Immaterielle anlægsaktiver i alt	1	1.634,0	1.250,9	Egenkapital i alt	3	55.062,7	47.576,1
Materielle anlægsaktiver							
Grunde, areal og bygninger		9.643,6	7.658,4				
Infrastruktur		0,0	0,0				
Produktionsanlæg og maskiner		4.536,9	3.330,1				
Transportmateriel		20.809,6	18.993,0				
Inventar og it-udstyr		70,6	89,9				
Igangværende arbejde for egen regning		7.602,6	10.910,9				
Materielle anlægsaktiver i alt	2	42.663,3	40.982,3	Hensættelser	4	7.752,7	7.136,9
Finansielle anlægsaktiver		0,0	0,0				
Anlægsaktiver i alt		44.297,3	42.233,2	Langfristede gældsposter			
Omsætningsaktiver				Prioritetsgæld		0,0	0,0
Varebeholdninger	6	16.616,6	14.196,4	Anden langfristet gæld		0,0	0,0
Tilgodehavender		711,0	1.368,9	Statsgæld		0,0	0,0
Periodeafgrænsningsposter		2.206,5	2.044,9	Donationer		284,6	287,3
Værdipapirer		0,0	0,0	Langfristet gæld i alt		284,6	287,3
Likvide beholdninger		7.064,5	73,3	Kortfristede gældsposter			
Omsætningsaktiver i alt		26.598,6	17.683,5	Leverandører af varer og tjenesteydelser		5.810,6	2.762,1
Aktiver i alt		70.895,9	59.916,7	Anden kortfristet gæld		1.016,6	1.379,1
				Skyldige feriepenge		707,2	678,4
				Igangværende arbejder for fremmed regning		16,7	15,7
				Periodeafgrænsningsposter		244,8	81,1
				Kortfristet gæld i alt		7.795,9	4.916,4
				Gæld i alt		8.080,5	5.203,7
				Passiver i alt		70.895,9	59.916,7

Balance omfatter kun bogføringskreds 14011

Balancen pr. 31. december 2023 udviser en balancesum på 70,9 mia. kr. imod 59,9 mia. kr. i 2022.

I løbet af 2023 har der været et fald i værdien af igangværende arbejde. Faldet skyldes primært øget afgang til endelige anlæg.

Egenkapitalen er i 2023 opgjort til 55,1 mia. kr. Der henvises til note 3.

Ændringen i hensatte forpligtelser på 0,6 mia. kr. skyldes hovedsagligt en stigning i forpligtelserne vedrørende arbejdsskadeserstatninger. Eventualforpligtelser vises i note 5 til balancen.

Stigningen i kortfristet gæld skyldes primært øget leverandørgæld.

3.7 Bevillingsregnskab

TABEL 3.7.1. / Bevillingsregnskab (mio. kr.)

Hovedkonto	Navn	Bevillings- type	(Mio. kr.)	Bevilling	Regnskab	Afvigelse	Videreførelse Ultimo
Drift							
12.11.02	Generelle puljer og reserver	Drift	Udgifter	40,7	178,9	-138,2	209,3
			Indtægter	-7,0	-94,3	87,3	
12.12.01	FPS, Egen virksomhed	Drift	Udgifter	363,4	362,9	0,5	10,2
			Indtægter	-0,5	-0,3	-0,2	
12.12.02	FPS, Funktionel virksomhed	Drift	Udgifter	985,9	1.009,1	-23,2	62,5
			Indtægter	-0,1	-0,1	0,0	
12.12.03	FPS, Centralt styrede enheder	Drift	Udgifter	70,4	68,8	1,6	9,7
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
12.12.04	FPS, Arbejdsskadeerstatninger mv.	Drift	Udgifter	746,8	753,3	-6,5	12,5
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
12.12.05	Veterancenter	Drift	Udgifter	147,9	140,7	7,2	20,2
			Indtægter	-1,5	-0,3	-1,2	
12.13.01	Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse	Drift	Udgifter	1.453,9	1.465,3	-11,4	28,8
			Indtægter	-2,6	-9,1	6,5	
12.13.02	Materieldrift	Drift	Udgifter	9.266,5	9.541,9	-275,4	-77,0
			Indtægter	-123,1	-265,3	142,2	
12.13.03	Kapacitetsplan it	Drift	Udgifter	969,7	1.015,0	-45,3	44,4
			Indtægter	-20,5	-27,9	7,4	
12.14.01	Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse	Drift	Udgifter	825,7	821,0	4,7	16,3
			Indtægter	-1,7	-1,6	-0,1	
12.14.02	Etablissemensdrift og bygningsvedligeholdelse	Drift	Udgifter	1.528,7	1.610,7	-82,0	14,4
			Indtægter	-264,6	-284,0	19,4	
12.14.05	Oprydning efter tidligere amerikansk militær tilstedeværelse i Grønland	Drift	Udgifter	4,1	0,7	3,4	23,5
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
12.15.01	Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse	Drift	Udgifter	128,1	128,5	-0,4	3,0
			Indtægter	-0,1	-0,1	0,0	
12.23.01	Forsvarsstaben	Drift	Udgifter	833,5	857,4	-23,9	0,7
			Indtægter	-6,0	-9,9	3,9	
12.23.02	Hæren	Drift	Udgifter	3.486,6	3.569,1	-82,5	-7,4
			Indtægter	-49,8	-59,3	9,5	
12.23.03	Søværnet	Drift	Udgifter	1.431,8	1.429,2	2,6	9,6
			Indtægter	-43,0	-43,0	0,0	
12.23.04	Flyvevåbnet	Drift	Udgifter	2.523,3	2.419,9	103,4	44,3
			Indtægter	-733,7	-674,0	-59,7	
12.23.05	Arktisk Kommando	Drift	Udgifter	164,3	153,0	11,3	13,1
			Indtægter	-8,4	-8,4	0,0	
12.23.06	Specialoperationskommandoen	Drift	Udgifter	304,3	303,5	0,8	19,3
			Indtægter	-1,2	-5,5	4,3	
12.23.07	Forsvarets Vedligeholdelses-tjeneste	Drift	Udgifter	761,1	762,2	-1,1	11,0
			Indtægter	-1,0	-1,0	0,0	
12.23.20	Forsvarsakademiet	Drift	Udgifter	548,5	553,3	-4,8	5,7
			Indtægter	-13,6	-10,5	-3,1	
12.23.21	Forsvarets Sanitetskommando	Drift	Udgifter	174,4	169,4	5,0	16,0
			Indtægter	-0,1	-0,1	0,0	
12.24.01	Hjemmeværnet	Drift	Udgifter	456,8	458,5	-1,7	21,2
			Indtægter	-1,0	-0,3	-0,7	
Administrerede ordninger							
12.11.03	Reserve til initiativer vedr. Nationalt kompromis	Anden	Udgifter	0,0	0,0	0,0	0,0
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	

Hovedkonto	Navn	Bevillings- type	(Mio.kr.)	Bevilling	Regnskab	Afvigelse	Videreførelse Ultimo
12.11.04	Refusioner fra Den Europæiske Fredsfacilitet	Anden	Udgifter	0,0	0,0	0,0	0,0
			Indtægter	-107,2	-107,2	0,0	
12.12.10	Erstatning mv. til tidligere udsendte soldater m.fl.	Lovbunden	Udgifter	243,5	303,1	-59,6	0,0
			Indtægter	-243,5	-303,1	59,6	
12.13.05	Tilskud til indsatser i Ukraine mv.	Anden	Udgifter	13.243,2	13.147,5	95,7	0,0
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
12.28.01	Særlige udgifter vedr. EU	Anden	Udgifter	50,1	49,9	0,2	0,0
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
12.29.01	Bidrag til NATO's militære driftsbudgetter mv.	Reservation	Udgifter	246,7	247,2	-0,5	11,9
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
12.29.11	Bidrag til internationalt finansieret NATO- investeringsprogram	Reservation	Udgifter	101,5	100,6	0,9	22,0
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
12.29.12	Risikopræmie vedr. kapitalindskud til NATO innovationsfond	Reservation	Udgifter	0,5	0,5	0,0	0,0
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
Anlæg							
12.13.04	Materielanskaffelser	Anlæg	Udgifter	6.754,6	3.889,8	2.864,8	5.207,4
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
12.14.03	Bygge- og anlægsarbejder	Anlæg	Udgifter	1.023,4	1.100,3	-76,9	517,3
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
12.14.04	Provenu ved afhændelse af ejendomme	Anlæg	Udgifter	0,0	0,9	-0,9	235,1
			Indtægter	-6,9	-6,9	0,0	
12.29.13	Internationalt finansieret NATO-investeringsprogram	Anlæg	Udgifter	128,0	36,7	91,3	0,0
			Indtægter	-128,0	-36,7	-91,3	
12.29.15	Nationalt finansieret NATO-investeringsprogram	Anlæg	Udgifter	28,2	5,2	23,0	76,6
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	

Årets samlede resultat for driftsbevillingerne (inkl. reservationsbevillinger) blev et merforbrug på 339,7 mio. kr.

Der henvises til afsnit 3.7. i de enkelte styrelser årsberetninger (bilagene 1-6) for afvigelsesforklaringer til bevillingsregnskaberne for den enkelte styrelse.

Det skal samtidig bemærkes, at der løbende flyttes bevillinger mellem de enkelte myndigheders hovedkonti og de centrale reserver på § 12.11.02 som følge af forventede mindre- og merbehov, herunder i forbindelse med ændrede prioriteringer.

4. Bilag til regnskabet

4.1. Noter til balancen

De efterfølgende noter 1-4 viser udviklingen i de pågældende balanceposter.

NOTE 1. / Immaterielle anlægsaktiver (mio. kr.)

	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Erhvervede koncessioner, patenter, licenser, mv.	I alt
Kostpris	1.112,0	539,2	1.651,2
Primokorrekationer og flytning mellem bogføringskredse	0,0	0,0	0,0
Tilgang	32,8	306,7	339,5
Afgang	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 31.12.2023	1.144,8	845,9	1.990,7
Akkumulerede afskrivninger	-1.072,2	-218,5	-1.290,7
Akkumulerede nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Akkumulerede af- og nedskrivninger pr. 31.12.2023	-1.072,2	-218,5	-1.290,7
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2023	72,6	627,4	700,0
Årets afskrivninger	-28,8	-22,7	-51,5
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskrivninger	-28,8	-22,7	-51,5
Afskrivningsperiode/år	5 til 8 år	3 år eller rettighedens levetid	

NOTE 1. / Immaterielle anlægsaktiver (mio. kr.) (fortsat)

Udviklingsprojekter under opførelse	
Primosaldo pr. 01.01.2023	839,0
Primokorrektion	0,0
Tilgang	407,4
Nedskrivninger	0,0
Overført til færdige anlæg	-312,4
Kostpris pr. 31.12.2023	934,0

NOTE 2. / Materielle anlægsaktiver (mio. kr.)

	Grunde, arealer og bygninger	Infra- struktur	Produktions- anlæg og maskiner	Transport- materiel	Inventar og it-udstyr	I alt
Kostpris	10.575,2	0,0	12.487,8	41.444,2	396,4	64.903,6
Primokorrekationer	0,0	0,0	32,3	0,0	0,0	32,3
Tilgang	2.205,3	0,0	2.139,7	3.311,3	32,1	7.688,4
Afgang	0,0	0,0	-441,0	-132,1	0,0	-573,1
Kostpris pr. 31.12.2023	12.780,5	0,0	14.218,8	44.623,4	428,5	72.051,2
Akkumulerede afskrivninger	-3.127,3	0,0	-9.600,7	-23.702,3	-357,9	-36.788,2
Akkumulerede nedskrivninger	-9,6	0,0	-81,2	-111,5	0,0	-202,3
Akkumulerede af- og nedskrivninger pr. 31.12.2023	-3.136,9	0,0	-9.681,9	-23.813,8	-357,9	-36.990,5
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2023	9.643,6	0,0	4.536,9	20.809,6	70,6	35.060,7
Årets afskrivninger	-220,1	0,0	-505,6	-1.494,7	-51,4	-2.271,8
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskrivninger	-220,1	0,0	-505,6	-1.494,7	-51,4	-2.271,8
Afskrivningsperiode/år	0 til 50 år	-	10 til 20 år	5 til 30 år	3 år	

NOTE 2. / Materielle anlægsaktiver (mio. kr.) (fortsat)

Igangværende arbejder for egen regning	
Primosaldo pr. 01.01.2023	10.910,9
Primokorrekationer	0,0
Tilgang	4.407,2
Nedskrivninger	0,0
Overført til færdige materielle anlægsaktiver	-7.715,5
Kostpris pr. 31.12.2023	7.602,6

NOTE 3. / Egenkapital (mio. kr.)

Egenkapitalforklaring	
Primosaldo pr. 01.01.2023:	
Startkapital	47.576,1
Primoregulering/flytning	10,0
Bevægelser i årets løb:	
Likviditetstildeling	47.271,0
Mellemregning med andre statsinstitutioner	0,0
Afstemningsdifferencer	0,0
Regulering af tildelt likviditet, sidste års likvide mindreforbrug	1.157,4
Overført resultat:	
Årets resultat efter omkostningsprincippet	-40.951,7
Egenkapital pr. 31.12.2023	55.062,7

NOTE 4. / Hensættelser (mio. kr.)

Hensættelser i balancen	
Primosaldo pr. 01.01.2023	7.136,9
Tilgang	795,3
Afgang	-179,5
Hensatte forpligtelser pr. 31.12.2023	7.752,7
Specifikation af de samlede hensættelser:	
Forpligtelser vedrørende INTOPS-skader herunder erstatninger	6.218,2
Forpligtelser til åremålshensættelser	4,3
Forpligtelser vedrørende løbende ydelser arbejdsskader	292,8
Kursus- og lønudgifter vedrørende civiluddannelse	490,8
Engangsvederlag	138,0
Afviklings- og miljøforpligtelser	416,0
Forpligtelse til destruktion af ammunition mv.	8,8
Vedligeholdelsesforpligtelser fredede bygninger	13,7
F35 Støjkompensation	139,0
Øvrige forpligtelser	31,1
Hensatte forpligtelser i alt	7.752,7
Forpligtelserne forventes afviklet således:	
Inden for 1 år	748,5
Udover 1 år	7.004,2
Hensatte forpligtelser i alt	7.752,7

NOTE 5. / Eventualforpligtelser (mio. kr.)

Eventualforpligtelser	
Forpligtelser vedrørende igangværende lejemål	116,6
Reetableringsudgifter ved fraflytning af områder mv.	199,7
Forpligtelse vedrørende INTOPS-skader herunder erstatninger	817,7
Vedligeholdelsesforpligtelser fredede bygninger	330,7
Øvrige forpligtelser, erstatninger og retssager	79,7
Eventualforpligtelser pr. 31.12.2023	1.544,4

På balancetidspunktet henstår der 202 anmeldte, men ikke afgjorte, sager om sådanne arbejdsskadeerstatninger ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Såfremt anerkendelsesgraden efter lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion (særloven) følger de forudgående års profilberegninger, kan eventualforpligtelsen opgøres til 0,4 mia. kr.

Som konsekvens af, at der på balancetidspunktet henstår 202 sager om arbejdsskadeerstatninger ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, er det forventningen, at der også i de kommende år vil komme udgifter til skader påført i forbindelse med internationale operationer og erstatninger for sådanne skader. Forsvaret vurderer, at der forventeligt anmeldes 100 erstatningssager pr. år.

Ud over ovenstående forventer styrelserne under CVR-nr. 16 28 71 80 fremadrettet yderligere forpligtelser vedrørende:

- Miljøoprydning, reetablering og monitorering af Forsvarets anlæg som følge af stigende miljøkrav.
- Øget fokus på vedligeholdelse af fredede bygninger.
- Forsvarlig sikkerhedsmæssig opbevaring af beslaglagt ulovligt fyrværkeri.
- Destruktion af kasseret ammunition og beslaglagt ulovligt fyrværkeri.
- Bortskaffelse af udfaset materiel.

Eventualforpligtelsen til erstatningssager og særlig pensionslignende ydelser (SPY) er beregnet med udgangspunkt i sagerne som pr. 31. december 2023 er anmeldt, men endnu ikke afgjort ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og hvor sagerne forventes anerkendt. Hvis andelen af sager der anerkendes efter særloven og ASL stiger, stiger forpligtelsen også. Tilsvarende gælder såfremt andelen af sager, der opfylder kriterierne for at modtage SPY-ydelsen stiger.

Hensatte forpligtelser er i perioden steget fra 7,1 mia. kr. til 7,7 mia. kr. Ændringen skyldes hovedsagelig en stigning i forpligtelserne vedrørende arbejdsskadeerstatninger på 0,4 mia. kr., en stigning 0,1 mia. kr. vedrørende miljøforpligtelser samt en stigning på 0,1 mia. kr. vedrørende engangsvederlag. Hensatte forpligtelser vedrørende arbejdsskader som følge af fx posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD) opnået i forbindelse med internationale operationer og erstatninger udgør pr. 31. december 2023 i alt 6,2 mia. kr.

Valutaeksponering omfatter primært amerikanske dollar (USD). Valutarisici afdækkes i størst muligt omfang via indgåelse af valutaterminskontrakter.

Til indkøb af nye F-35A-kampfly og øvrigt er der indgået valutaterminsforretninger for USD 1.738 mio. til levering i perioden 2024-2027.

Styrelserne under virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 er i kraft af sin forretningskarakter naturlig part i forskellige tvister samt retssager vedrørende kontrakter og udbudssager, ansættelsesretslige og overenskomstmæssige forhold, som ikke er usædvanlige for forretningen, ligesom styrelserne, som led i normal drift, har indgået flerårige kontrakter på bl.a. forsyningsområdet og inden for software- og licensområdet. Ledelsen foretager løbende en vurdering af kontraktområdet og eventuelle hensættelser hertil.

NOTE 6. / Varebeholdninger

Varebeholdninger omfatter omkostningsvarer og beredskabslagre mv., som er knyttet op på særlige aktivitetsmål, og som er styringsrelevante. I beholdningerne indgår ammunition, drivmidler, reservedele og komponenter til anlæg samt andre materielgenstande.

Varebeholdninger værdiansættes til kostpris efter FIFO princippet. Ved værdiansættelsen af varebeholdninger nedskrives ukurante og ældre varebeholdninger til nettorealiseringsværdi, såfremt denne er lavere end kostprisen. Behovet for nedskrivning baseres på faktiske forhold, historiske erfaringer samt skønsmæssige vurderinger. Disse skønsmæssige vurderinger er baseret på en række principper.

Hovedprincipperne bag nedskrivningen af varelageret er, at reservedele og komponenter nedskrives på baggrund af seneste indkøbstidspunkt, væsentlige reservedele og komponenter nedskrives i forhold til restlevetiden på de tilhørende anlæg og ammunition og sprængstof nedskrives, såfremt sidste anvendelsesdato er overskredet.

4.4 Gebyrfinansieret virksomhed

Virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 har ingen gebyrfinansieret virksomhed aktiviteter. Der er således ikke udarbejdet tabeller for disse aktiviteter.

4.5 Tilskudsfinansierede aktiviteter

Virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 har ingen tilskudsfinansierede aktiviteter. Der er således ikke udarbejdet tabeller for disse aktiviteter.

4.7 IT-omkostninger

Tabel 4.7.1 IT-omkostninger (mio. kr.)

IT omkostninger	
IT-drift og vedligehold (ekskl. IT-varer til forbrug), heraf	744,0
IT-systemdrift	476,0
IT-vedligehold	268,0
IT-udvikling	84,3
Lønomkostninger	366,0
Udgifter til IT-varer til forbrug	159,0
I alt	1.353,3

Holmens Kanal 9
1060 København K

Telefon + 45 7281 0000
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

EAN: 580002012000
CVR: 25775635